

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาสมรรถภาพอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา นักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูภาษาอังกฤษ และนิสิตปริญญาตรีเอกภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารทางวิชาการซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งสุ่มจากโรงเรียนมัธยมศึกษาใน ส่วนกลางจำนวน 70 คน นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญสอนภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูใน ส่วนกลางที่ผลิตครูระดับปริญญาตรีจำนวน 35 คน ศึกษานิเทศก์เขต และศึกษานิเทศก์จังหวัดสายภาษาอังกฤษจำนวน 20 คน ครูสอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนมัธยมศึกษาใน ส่วนกลาง จำนวน 78 คน และนิสิตปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูใน ส่วนกลาง จำนวน 92 คน รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 295 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการสอนภาษาอังกฤษ แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาในการวิจัยตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วจึงนำไปทดลองใช้

กับผู้บริหารการศึกษา คณาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา และนิสิตปริญญาโท วิทยาลัยสาขาสอนภาษาอังกฤษ รวมจำนวน 40 คน เพื่อหาความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-retest reliability) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ .781 และตอนที่ 3 เท่ากับ .942 แล้วจึงนำแบบสอบถามนั้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ แล้วนำลำดับคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ต่อสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ มาหาความสัมพันธ์ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman - rank order correlation coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญด้วย t - test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้คือว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา นักการศึกษา คณาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ครูภาษาอังกฤษ และนิสิตปริญญาตรีเอกภาษาอังกฤษ ที่มีต่อการให้ลำดับความสำคัญของสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

2. สมรรถภาพอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย สมรรถภาพที่สำคัญด้านต่าง ๆ เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้

- 1) มีความรู้ด้านเนื้อหา และโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ
- 2) มีทักษะทางภาษาอังกฤษทั้งการฟังการพูด การอ่านและการเขียน
- 3) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งหลักการและจุดหมาย

- 4) มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคนิค หรือกลวิธีสอน
ได้เหมาะสม
- ✓ 5) มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- ✓ 6) มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู
- 7) มีความรู้และสามารถใช้จิตวิทยาทั่วไป และจิตวิทยาการเรียนรู้อังกฤษ
- 8) มีความรู้และสามารถวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน
- 9) รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อมวลชน และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ
และยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ
- 10) มีความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมาย และแผนการสอนเป็นเชิง
พฤติกรรม
- 11) มีความสามารถในการใช้และผลิตสื่อการสอนหรือโสตทัศนูปกรณ์
ต่าง ๆ
- 12) มีความสามารถในการนำความรู้ในวิชาชีพบริการสังคม

สำหรับสมรรถภาพย่อยที่ครูภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร ปรากฏดังนี้

1. ในด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา และโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษควรมีความรู้อย่างลึกซึ้งถูกต้องแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน มีความรู้ทางภาษากว้าง
ขวางทันสมัย เหมาะสมกับระดับชั้นที่สอน เข้าใจความแตกต่างทางลักษณะโครงสร้างของ
ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ และเข้าใจความแตกต่างทางสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของ
ภาษากับของผู้เรียน
2. ในด้านทักษะทางภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษต้องสามารถพูดเรื่องที่ที่มีการ
เตรียมตัวได้ไม่ติดขัด ออกเสียง และใช้ถ้อยคำสำนวนซึ่งเจ้าของภาษาเข้าใจได้ สามารถ
เขียนเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ถ้อยคำสำนวนที่ง่ายและเป็นธรรมชาติ แสดงความรู้ลึกออกทาง
ภาษาไทย และสามารถฟังการสนทนาของเจ้าของภาษาในระดับความเร็วปกติ การบรรยาย

และถ่ายทอดข่าวเป็นภาษาอังกฤษเข้าใจได้

3. ในด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งหลักการและจุดหมาย ครูภาษาอังกฤษ ต้องรู้จักอุปสงค์ หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรภาษาอังกฤษ สามารถวิเคราะห์ วิจัย และปรับปรุงคัดแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนจริง รู้วัตถุประสงค์ หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรทั่วไป และเข้าใจความหมายของหลักสูตร

4. ในด้านความสามารถในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีสอน ได้เหมาะสม ครูภาษาอังกฤษควรมีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีความรู้และเทคนิคในการสอนแบบต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์และเลือกวิธีสอน ได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ รู้จักคิดค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการเรียนการสอน มีเทคนิคในการอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบ และมีเทคนิคในการใช้และตอบคำถาม

5. ในด้านมีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูภาษาอังกฤษต้องมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ภาระกิจหรือการสอน มีความยุติธรรม มีความอดทนและควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสุจริตใจ เชื่อถือได้ มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย ใจกว้าง มีอุดมคติ และความเชื่อมั่นในตนเอง ประพฤติตนที่มีศีลธรรม วางตนเหมาะสม รักและพร้อมที่จะเสียสละเพื่อความก้าวหน้าของนักเรียนและส่วนรวม สามารถร่วมงานเป็นคณะได้ มีความเป็นกันเองพร้อมที่จะช่วยเหลือ นักเรียนและเพื่อนร่วมงาน มีไหวพริบ สติปัญญาเฉียบแหลม และมีความเมตตากรุณา

6. ในด้านความรู้ และความสามารถในการใช้จิตวิทยาทั่วไป และจิตวิทยา การเรียนรูภาษา ครูภาษาอังกฤษต้องสามารถเข้าใจ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในตัวผู้เรียน สอนโดยคำนึงถึงความพร้อมและความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีความรู้เรื่องจิตวิทยาการเรียนรูภาษา

7. ในด้านความรู้และความสามารถในการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ครูภาษาอังกฤษต้องสามารถประเมินผลความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ.

นักเรียนได้ สามารถประเมินผลการสอนของตนเองได้ มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผล และสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้ถูกต้องตามหลักวิชาและตรงเป้าหมาย

8. ในด้านการรู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ ครู ภาษาอังกฤษต้องหาโอกาสศึกษาเพิ่มเติมในสาขาวิชาที่สอน รู้แหล่งและวิธีการที่จะหาความรู้จากแหล่งข้อมูล ยอมรับเทคโนโลยีทางการศึกษา และนำมาปรับปรุงคัดแปลงหรือทดลอง ใช้กับการเรียนการสอนและสามารถวิเคราะห์ความรู้ที่ได้นั้นมา

9. ในด้านความสามารถในการเขียนจดหมาย และแผนการสอนเป็นเชิงพฤติกรรม ครูภาษาอังกฤษต้องสามารถจัดเนื้อหาและกิจกรรมได้เหมาะสมกับเวลาแต่ละคาบ สามารถเขียนแผนการสอนได้ชัดเจนและเหมาะสมกับสติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน สามารถเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละบทเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ สามารถปฏิบัติตามแผนการสอนได้ และสามารถเขียนแผนการสอนได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

10. ในด้านความสามารถในการใช้และผลิตสื่อการสอนหรือวัสดุที่สนับสนุนต่าง ๆ ครูภาษาอังกฤษ ต้องสามารถเลือกหนังสือแบบเรียนและวัสดุประกอบอื่น ๆ ได้เหมาะสมกับสติปัญญาของผู้เรียน

11. ในด้านการแก้ไขปัญหา ครูภาษาอังกฤษต้องสามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ ให้ความสนใจเด็กเป็นรายบุคคล และพร้อมที่จะช่วยเหลือ แนะนำได้ทันที เมื่อเด็กประสบปัญหา และร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหานักเรียนและส่งเสริมความก้าวหน้าหรือความงอกงามทางวิชาการ

12. ในด้านการนำความรู้ในวิชาชีพไปบริการสังคม กลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่วนรวมเห็นว่าเป็นสมรรถภาพที่ครูภาษาอังกฤษไม่จำเป็นต้องมี

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มนิสิต มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี และมีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว 5 ปี ถึงมากกว่า 10 ปี ทั่วๆ ไป ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตเป็นนิสิตที่เคยทำการสอนมาแล้ว ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อได้ หรือได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาต่อรวมอยู่ด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษของผู้บริหารการศึกษา นักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูภาษาอังกฤษ และนิสิตสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของครู เช่น ผลการวิจัยของ สุพจน์ ศุภกุล ที่พบว่า ความต้องการเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารการศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน¹ และการวิจัยของ พรพรรณ ไชยประพาฬ เรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์" พบว่า สมรรถภาพอันพึงประสงค์ที่สำคัญที่สุดคือ การมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้งเพียงพอ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้² ดังจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ (ตอนที่ 2 ตารางที่ 3) สมรรถภาพครูภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ มีความรู้ด้านเนื้อหา และโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ และมีทักษะทางภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ดังนั้น ครูภาษาอังกฤษ

¹สุพจน์ ศุภกุล, "สมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาตามความต้องการของชาวเชียงใหม่," หน้า 55.

²พรพรรณ ไชยประพาฬ, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์," หน้า 41.

ตามที่สังคมไทยต้องการ และสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูควรจะเน้นเป็นพิเศษ คือ ฝึก (Train) นักศึกษาให้มีสมรรถภาพทั้ง 2 ประการ นี้ ส่วนสมรรถภาพอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงมาคือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทั้งหลักการและจุดหมาย มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีสอนใดที่เหมาะสม มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีความรู้และสามารถใช้จิตวิทยาทั่วไปและจิตวิทยาการเรียนรู้อังกฤษ มีความรู้และสามารถวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ มีความสามารถในการเขียนจุดหมายและแผนการสอนเป็นเชิงพฤติกรรม มีความสามารถในการใช้และผลิตสื่อการสอนหรือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนได้

เป็นที่น่าสังเกตว่า ทักษะทางภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์ (Linguistic approach) ควรจะเริ่มจากการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ลำดับของทักษะทั้ง 4 จากการวิจัยเป็นการพูด การเขียน การฟัง และการอ่าน ทั้งนี้ถ้าพิจารณาจากสภาพการเรียนการสอนโดยทั่วไป ครูที่พูดภาษาอังกฤษได้ดีจะมีความมั่นใจในการสอนมากกว่า ครูภาษาอังกฤษ ต้องการพูดภาษาอังกฤษให้นักเรียนเข้าใจ ส่วนการฟังนักเรียนพูดไม่ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญสำหรับครูไทย แต่ความจริงแล้ว ทักษะทั้ง 2 อย่างนี้แยกกันไม่ออก ดังจะเห็นได้ว่าหลักสูตรระดับปริญญาตรีในสถาบันการฝึกหัดครูมีรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คือ การพูด (Oral) ไม่มีรายวิชาการฟัง เพราะที่จริงแล้วในการฝึกพูดต้องฝึกการฟังไปพร้อม ๆ กัน

ผลการวิจัยที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนรวมไม่เห็นความสำคัญของสมรรถภาพในการใช้และผลิตสื่อการสอนหรือโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมรรถภาพในการนำความรู้ในวิชาชีพไปบริการสังคม แสดงให้เห็นว่าครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษามีจำนวนชั่วโมงสอนมาก และส่วนใหญ่ฐานะเศรษฐกิจไม่ดีเหมือนธุรกิจอื่น ๆ การบริการสังคมหรือผลิตอุปกรณ์ จึงเป็นเรื่องที่ไม่อยากกระทำ และจากผลการวิเคราะห์ความล้มเหลวของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในเมืองไทย สิ่งที่เกี่ยวข้องประการหนึ่ง คือ

ผู้เรียนไม่ได้นำเอาภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในทำนองเดียวกันครูภาษาอังกฤษก็ไม่ทราบว่า จะนำเอาภาษาอังกฤษไปบริการสังคมอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันที่ผลิตครูสอนภาษาอังกฤษ
 สมรรถภาพอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถาบันที่ผลิตครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา นั่นคือ ผลิตครูสอนภาษาอังกฤษที่มีสมรรถภาพดังต่อไปนี้

- มีความรู้ทางด้านเนื้อหา และโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ
- มีทักษะทางภาษาอังกฤษ อันได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน
- มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และ
- มีความรู้และสามารถถ่ายทอดความรู้โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีสอนที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 สมรรถภาพอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ น่าจะเป็นแนวทางแก่กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกครูเข้าดำรงตำแหน่งครูสอนภาษาอังกฤษ และการร่างหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบถือสมรรถฐานต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด คือ ตัวอย่างประชากรทั้งหมดเป็นผู้ที่อยู่ในหรือกำลังเข้าสู่วิชาชีพครู และเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และผลการวิจัยปรากฏว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการให้ความสำคัญต่อสมรรถภาพครูสอนภาษาอังกฤษ สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงน่าจะมีการวิจัยต่อไป เพื่อหาสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ จากความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลในวิชาชีพอื่น ๆ ว่าจะมีผลการวิจัยแตกต่างกันหรือไม่

3.2 การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะหาสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์เพียงระดับเดียว น่าจะมีการวิจัยหาสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาอื่น ๆ ด้วย ซึ่งความคิดเห็น หรือผลสรุปอาจจะแตกต่างกันก็ได้ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการวางพื้นฐานและสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษกำลังจะได้รับความสนใจ และน่าก่อกำเนิดขึ้นในหลักสูตรประถมศึกษาอีก

3.3 ควรจะมีการวิจัยหาแนวทาง เพื่อส่งเสริม และฝึกสมรรถภาพซึ่งปรากฏผลมีความสำคัญหรือมีความจำเป็นอย่างมากจากผลการวิจัยครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย